

Toplantı : 9

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : **1316**

Tütün Tarım Satış Kooperatifleri ve Bölge Birlikleriyle Türkiye Tütün Tarım Satış Kooperatifleri Genel Birliği kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Geçici Komisyon raporu (Millet Meclisi 1/208; Cumhuriyet Senatosu 1/1010)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 236)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kamunlar Müdürlüğü
Sayı : 2083 - 10664*

12 . 5 . 1969

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 8 . 5 . 1969 tarihli 90 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Tütün Tarım Satış Kooperatifleri ve bölge birlikleriyle Türkiye Tütün Tarım Satış Kooperatifleri Genel Birliği kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Ferruh Bozbeyle
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 10 . 6 . 1966 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 3, 10, 4; ve 8 . 5 . 1969 tarihli 74, 78 ve 90 ncı birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 236)

Geçici Komisyon raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu
Esas No. 1/1010
Karar No. 2*

23 . 12 . 1969

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 8 . 5 . 1969 tarihli 90 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Tütün Tarım Satış Kooperatifleri ve Bölge Birlikleriyle Türkiye Tütün Tarım Satış Kooperatifleri Genel Birliği kanun tasarısı, Komisyonumuzun 23 Aralık 1969 tarihli Birleşiminde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tütüncülük sahasındaki meseleleri bölgelerarasında işbirliği temin etmek suretiyle incelemek, tütün alım - satımının nizam içinde cereyanını sağlamak, tütüncülüğün kalkındırılması ve teşkilâtın takviyesi için gerekli tedbirleri almak, birlikler ve kooperatiflerce tetkik edilecek kararlar ittihaz etmek gayesiyle Türkiye Tütün Tarım Satış Kooperatifleri Genel Birliği kurulmasını;

Millî Korunma Kanununa istinaden muhtelif Koordinasyon Heyeti kararlarına ve 5628 sayılı Kanuna göre ekici tütünleri satış bedellerinden toplanan paraların devir tarihine kadar tahakkuk edecek faizleriyle birlikte kooperatiflere ortak olan ekicilerin taahhüt edecekleri sermaye payı tefrik edildikten sonra bakiyesinin, bölge birliklerine iştirak sermayesi olarak devrolunmasını;

Tütün Tarım Satış Kooperatifleri ve Birliklerinin, mahsulün hazırlanması için tarladan başlamak ve satışa kadar geçen devreye şâmil olmak üzere ortaklarının ihtiyacı olan nakdî ve aynı yardımı avans şeklinde temin etmelerini;

Kooperatif ve birliklerin, kuruluş amaçlarına uygun ortaklıklar kurabilmelerini ve sigorta acentalığı yapabilmelerini;

Tütün satışlarının, iptidai şekilden kurtarılarak, tütün satış merkezlerinde açık artırma ile yapılmasını ve ancak bu merkezlerde yapılan alım - satımların muteber kabul edilmesini; öngören tasarı, ekonomik, sosyal ve tarımsal yönlerden memleketimiz için büyük faydalar sağlayıcı nitelikte görüldüğünden, Komisyonumuzca da uygun mütalâa edilmiş ve benimsenmiştir.

II - Millet Meclisince kabul edilen maddeler Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

III - Tasarımın Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulması kararlaştırılmıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkanı	Sözcü	Kâtip	
Uşak	Muş	Balıkesir	Kütahya
<i>M. F. Atayurt</i>	<i>İ. Bingöl</i>	<i>N. Sarıcalı</i>	<i>İ. E. Erdiç</i>

Rize
O. M. Agun

Trabzon
A. Ş. Ağanolu

MİLLET MECLİSİNİN KABUL
ETTİĞİ METİN

Tütün Tarım Satış Kooperatifleri ve Bölge Birlikleriyle Türkiye Tütün Tarım Satış Kooperatifleri Genel Birliği kanun tasarısı.

Kuruluş

MADDE 1. — Tarım satış kooperatifleri ve birlikleri hakkında 2834 sayılı Kanunla bu kanun hükümlerine göre, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasının mütalâası alınmak suretiyle, Ticaret, Tarım, Gümrük ve Tekel Bakanlıklarınca müştereken hazırlanacak anasözleşmelere istinaden tütün yetiştiren bölgelerde tütün ekicilerinin iştiraki ile tütün tarım satış kooperatifleri, bölge birlikleri ve Türk tütüncülüğünün mevzu ve meselelerini bölgeler arasında işbirliği temin etmek suretiyle incelemek, tütün alım - satımının nizam içinde cereyanını sağlamak, tütüncülüğün kalkındırılması ve teşkilâtın takviyesi için gerekli tedbiri almak, birlikler ve kooperatiflerce tatbik edilecek kararlar ittihaz etmek gayesiyle Türkiye Tütün Tarım Satış Kooperatifleri Genel Birliği kurulur.

Türkiye Tütün Tarım Satış Kooperatifleri Genel Birliğinin kuruluşu, organları, vazife ve salâhiyetleri, işleyiş ve gelirleri anasözleşmede gösterilir.

Türkiye Tütün Tarım Satış Kooperatifleri Genel Birliği hakkında, 2834 sayılı Kanunun birlikler hakkındaki hükümleri uygulanır.

Paraların devri ve ortaklık

MADDE 2. — Millî Korunma Kanununa istinadan muhtelif koordinasyon heyeti kararlarına ve 5628 sayılı Kanuna göre ekici tütünleri satış bedellerinden toplanan paraların devir tarihine kadar tahakkuk edecek faizleriyle birlikte Tekel Genel Müdürlüğü ve Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası tarafından müştereken tesbit edilecek isimli liste ve miktarlara göre tütün tarım satış kooperatiflerine ortak olan ekicilerin taahhüdedecekleri sermayeye tekabül eden kısmı kooperatife giriş sermayesi olarak tefrik edildikten sonra bakiyesi sahipleri namına ayrı bir hesaba kaydedilir. Bu bakiyeler mecmuu kooperatiflerce iştirak sermayesi olarak bölge birliklerine devrolunur.

GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ
METİN

Tütün Tarım Satış Kooperatifleri ve Bölge Birlikleriyle Türkiye Tütün Tarım Satış Kooperatifleri Genel Birliği kanun tasarısı

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi Metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Tütün tarım satış kooperatifleri ortakları ancak 10 sene ortaklık yapmak ve taahhüdtikleri ortaklık payının tamamını ödemek şartıyla ortaklıktan çıkma hakkını haizdirler.

Yıllık faaliyet neticesinde hâsıl olacak sâfi müspet fiyat farklarından ne miktarının birlik iştirak sermayesine tahsis olunacağı ana sözleşmede gösterilir.

Ortak bulunmayanların hakları

MADDE 3. — Türkiye Tütün Tarım Satış kooperatiflerine ortak olarak girmiyen ekicilere ait paralar, bölge birliklerinde alâkadarlar namına açılacak hesaplara devredilir. Bu şabıslar bölge birliklerinin kuruluşu tarihinden itibaren on yıl zarfında bölgelerindeki kooperatiflere ortak oldukları takdirde paraları hakkında ikinci madde hükmü tatbik olunur.

Bölge birliklerinin kuruluşu tarihinden itibaren geçecek 10 yıllık müddet içinde, ortak olmak isteginde bulunmayanların paraları, bu müddet zarfında talepte bulunmak kaydıyla ancak 10 senelik müddetin hitamında kendilerine veya vârislerine ödenir. Bu 10 senelik müddet içinde kooperatiflere veya bölge birliklerine her ne suretle olursa olsun müracaat etmeyen tütün ekicileri veya vârislerinin paraları bu müddetin sonunda bölge birlikleri yedek akçe hesaplarına geçirilir.

Avans

MADDE 4. — Tütün tarım satış kooperatifleri ve birlikleri, ortaklarının Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasından veya tarım kredi kooperatiflerinden sağladıkları kredileri, 3437 sayılı Kanunun 55 nci maddesine istinaden verilen avansları ekim sahalarını ve mahsul durumlarını nazarı itibara almak şartıyla kendilerine nakit ve ayın olarak verebilirler.

Sigorta

MADDE 5. — Tütün satış kooperatifleri ve birlikleri anasözleşmelerinde yer alacak esaslar dâhilinde kuruluş amaçlarına uygun kuruluşlara ortak olabilir veya ortaklıklar kurabilir.

Gegici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Banka ve Sigorta şirketlerine iştirak edebilir veya kurabilir. Sigorta acentalığı yapabilir.

Yedek akçe

MADDE 6. — Tütün mevzuunda kurulacak müesseseye ihtiyat akçesi olarak 768 sayılı Koordinasyon Heyeti kararıyla tahsis edilmiş ve T. C. Ziraat Bankasına yatırılmış olan para, devir tarihine kadar tahakkuk eden faizleriyle birlikte, bu kanuna göre kurulacak kooperatiflerin iştirak sermayeleri nisbetinde bölge birliklerine taksim edilerek bu birliklerin yedek akçe hesaplarına kaydolunur.

Tütün satış merkezleri

MADDE 7. — Tütün satış merkezleri bölge birlikleri tarafından doğrudan, icabı halinde ortaklıklar teşkil edilerek kurulur.

Bölgeler dâhilinde satış merkezlerinin nerelerde kurulacağı bölge birliklerinin teklifi ile Türkiye Tütün Ekicileri Genel Birliği, Ticaret, Tarım, Gümrük ve Tekel Bakanlıklarınca müştereken tesbit ve ilân olunur.

Tütün satışlarının bu merkezlerde açık artırma ile yapılması mecburidir.

Tütün satış merkezlerinde yapılmıyan alım satımlar muteber değildir.

Bölge birlikleri, ikinci madde gereğince tütün tarım satış kooperatifleri tarafından devredilen paraların % 25 ini, tütün satış merkezleri kurulması ve işletilmesi için kullanır.

Tütün satış merkezlerinin kuruluş, işleyiş şekil ve şartları ile personelinin haiz olacağı vasıflar, vazife ve salâhiyetleri ve yapılacak hizmetlerin neveleri, ihtilâfların hakem veya sair yollarla halli şekilleri hazırlanacak tüzükte gösterilir.

Bu hizmetler için alınacak ücret ve aidat tarifeleri her yıl bölge birliklerinin teklifi, Genel Birliğin muvafakati ile tesbit ve Ticaret Bakanlığınca tasdik olunur.

Memurların geçici olarak görevlendirilmesi

MADDE 8. — 3656 ve 3659 sayılı kanunlarla tabii daire ve müesseselerin memurlarından - önceden bu daire ve müesseselerin muvafa-

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 6. — Millet Meclisi metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Millet Meclisi metninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Millet Meclisi metninin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

İkati alınmak şartıyla - kooperatif, bölge birlikleri ve Türkiye Tütün Tarım Satış Kooperatifleri Genel Birliğinde kendilerine vazife verilenler bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 yılı tecavüz etmemek üzere kurumlarınca aslı görevlerinden ücretsiz izinli sayılırlar. Bu memurların yeni görevlerinde geçecek hizmetleri terfi ve emeklilik bakımından mensuboldukları daire ve müesseselerde geçmiş sayılır ve 5434 sayılı Kanuna göre Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına verilmesi gereken kesenek ve karşılıkları kendileriyle mezkûr kooperatif ve birlikler tarafından ödenir.

MADDE 9. — 5628 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE — Kanunun 7 nci maddesinde adı geçen tütün satış merkezlerinin kurulması için, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra kabul edilecek olan ilk Devlet bütçesinden, Tütün Tarım Satış Kooperatifleri ve Bölge Birlikleri emrine yüz milyon lira yardım yapılır.

MADDE 10. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 11. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 9. — Millet Meclisi metninin 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Millet Meclisi metninin geçici maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Millet Meclisi metninin 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Millet Meclisi metninin 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.